

موفقیت زنان در حوزه گردشگری روستایی: موانع و چالش‌ها

(نمونه موردی: بومگردی‌های دیار ترشیز کهن)

حسین حسین نژاد ممربادی^{۱۲۲} فاطمه حسین زاده^{۱۲۳}

چکیده:

در گذشته زنان روستایی به کشاورزی و فعالیت‌های مرتبط با آن می‌پرداختند، اما امروزه بر اثر پیشرفت صنعت و تکنولوژی، حتی در روستاهای کشورهای در حال توسعه نیز مشاغل غیر کشاورزی توسعه یافته است. با توجه به اینکه هدف از ایجاد اقامتگاه‌های بومگردی در روستاها بهبود شرایط زندگی ساکنان روستا و استفاده از توانایی‌های زنان روستا در ارائه خدمات، صنایع دستی و تولیدات خانگی به گردشگران می‌باشد. در این تحقیق سعی بر آن بوده است که با هدف بررسی موفقیت‌های زنان در حوزه گردشگری روستایی به عنوان یک گزینه مناسب راهکارهای به کارگیری زنان روستا در اقامتگاه‌ها ارائه گردد. این تحقیق یک تحقیق میدانی^{۱۲۴} است که به منظور جمع‌آوری داده‌ها و رسیدن به اشباع پاسخ‌ها تلاش شد، از پرسشنامه محقق ساخته و فنونی چون مشاهده مشارکتی^{۱۲۵}، مصاحبه عمیق^{۱۲۶} استفاده شده است و محققین چندین بار به روستای کبودان، فروتقه؛ نامق،

¹²² hosseinnejad2007@yahoo.com

¹²³ Fatemehhoseinzadeh20@gmil.com

¹²⁴ fieldwork

¹²⁵ Participant observation

¹²⁶ In-depth interview

ریوش و قوژد سفرکرده اند تا با آشنایی با این روستاها و تعامل با زنان آن، زمینه را برای افزایش میزان دقت در پاسخگویی به سوالات مصاحبه و جلب مشارکت آنها فراهم نماید.

کلید واژه ها: بوم گردی ، چالش، زنان روستایی

فصلنامه تخصصی جامعه‌شناسی کاربردی و پژوهش‌های اجتماعی (شماره ۵ پاییز ۱۴۰۱ سال دوم)

مقدمه و بیان مسئله

هنگامی که سخن از چالش‌های اجتماعی، فرهنگی، سیاسی، اقتصادی و... به میان می‌آید، باید تعریف دقیقی از «چالش» و تفاوت‌های آن با واژه‌ها و اصطلاحات مشابه مدنظر باشد تا حیطه بحث و کاوش به صورت شفاف و روشن تعیین گردد. اما کاربرد این واژه در ادبیات اجتماعی امروز ما، تعریف دقیق و تفکیک معنایی مورد نظر در این باره را نشان نمی‌دهد. بنابراین با توجه به برخی معانی مورد نظر کاربران در کاربرد امروزی چالش، عناصر معنایی واژه‌های نزدیک و مشابه «چالش» و نیز با تامل و تدقیق در مختصات این واژه، کوشش نموده ایم تعریف مشخص و شفاف از چالش ارائه دهیم. چالش؛ «شرایط و وضعیت جدیدی که مسیر آینده جامعه را از بیرون مورد هجوم قرار داده حفظ تعادل آن را دچار مشکل و مستلزم تلاشی سخت و سرنوشت‌ساز می‌سازد» (ذوعلم، ۱۳۸۶). البته می‌توان معنای «چالش» را اعم از مشکلات و مسائل عینی و ذهنی، داخلی و خارجی، فراگیر و محدود، ریشه‌دار و جدید دانست که می‌تواند به اندازه‌های گوناگون حرکت متعادل جامعه را کند یا متوقف سازد و مستلزم تلاش و تدبیر برای چاره‌اندیشی باشد.

طی دهه‌های اخیر، رشد و توسعه گردشگری روستایی در بسیاری از کشورها مرکز توجه مسئولین قرار گرفته است. در ایران، سیر و سفر در نواحی روستایی و سکونت در مناطق خوش آب و هوا از گذشته‌های دور طرفداران خاص خود را داشته است و در سالهای اخیر با رشد لجام‌گسیخته شهرنشینی گسترش انواع شاخه‌های

گردشگری را به همراه داشته و تمایل بسیاری از گردشگران به آشنایی با فرهنگ ۱۲۷ و خرده فرهنگ‌های ۱۲۸ محلی و بازدید از جاذبه‌های طبیعی و بکر، مورد توجه ویژه قرار گرفته است. انتشار تعداد قابل توجهی کتاب، مقاله، نشریه و همچنین مطالب فوق العاده زیاد در فضای مجازی موید توجه به مساله فوق است.

زنان نیمی از جمعیت می باشند و نقش‌های مهمی را در جامعه ایفا می کنند و بخصوص در روستا زنان شانه به شانه مردان به کار و تلاش مشغولند و زن روستایی نقش‌های متعددی را ایفا می کند که بر خلاف جامعه شهری نه تنها دچار تعارض و تضاد نقش ۱۲۹ نمی شود بلکه اختلاط نقش ۱۳۰ است و نقش‌ها مکمل یکدیگرند. در این بین در مناطقی که بومگردی‌ها فعال اند شاید بشود گفت رل اصلی ۱۳۱ را زنان با طبخ غذاهای خوشمزه، نظافت و آراستگی مکان، تولید صنایع دستی و ... بازی می کنند.

در دیار ترشیز کهن اقامتگاه‌های بومگردی می تواند در توانمندی و موفقیت زنان در عرصه صنایع دستی و استقلال اقتصادی ایفا نقش کند و می توان برای آن برنامه ریزی کرد که از طریق استفاده کردن ذوق و سلیقه و هنرهای بومی منطقه ای و دادن نقش

127 culture

128 subculture

129 role conflict

130 Role combination

131 The main role

ویژه و کلیدی به آنان، احساس مفید بودن را در آنها ایجاد کرد. در این صورت است که زنان در خواهند یافت که نقش و جایگاه واقعی آنان فراتر از باورهای نخ نما شده درباره آنهاست. در چنین شرایطی، زنان با اتکا بر توانایی‌های خود، در مسیر توسعه فردی و اجتماعی نسبت به گذشته، موثرتر ظاهر خواهند شد. لذا، از طریق ارزیابی پایداری اجتماعی زنان، می‌توان در جهت روشن شدن وضعیت اجتماعی فعلی زنان روستایی و حرکت به سمت جایگاه واقعی آنان گام برداشت.

بررسی نتایج سرشماری‌ها نشان می‌دهد که نسبت شهرنشینی در کل کشور در فاصله سال‌های ۱۳۳۵ تا ۱۳۹۵ روندی صعودی داشته است. طی نیم‌قرن گذشته جمعیت نقاط شهری حدود ۱۰ برابر شده، در حالی که طی همین مدت جمعیت روستایی ۱٫۶ برابر شده است. فاصله گرفتن از زندگی روستایی و به تبع آن دوری انسان از طبیعت و مواهب آن و مواجهه با الگوهای معیشتی شهرنشینی و صنعتی، از ویژگی‌های زندگی امروز است. زندگی شهرنشینی که همواره با فشار، استرس، انواع آلودگی‌ها و بیماری‌های روحی روانی عجین شده است روز به روز نیاز بازگشت به گذشته و زندگی به سبک سنتی را بیشتر کرده است. با توسعه گردشگری و افراد علاقمند به سفر، شاخه‌های گردشگری متنوع‌تری می‌شود و بخش‌های مختلفی به آن افزوده می‌شود. مردم در سراسر دنیا تمایل دارند مناطق جدیدی را بازدید کنند، در بین این مناطق آسیا، آفریقا و خاورمیانه از مقاصد جدید مورد توجه گردشگران محسوب می‌شود.

خوشبختانه با توجه به سابقه درخشان معماری در ایران (با وجود مداخلات گسترده و بدون چشم‌انداز در بافت‌ها و معماری روستایی که آسیب‌های جبران‌ناپذیری به پیکره آن وارد کرده است)، هنوز هستند روستاهایی دارای بافتی همگن و هماهنگ با محیط آرامش‌بخش و خانه‌هایی استوار که از روح سادگی در کنار عناصر مهم معماری برخوردارند. در این میان، تغییر نگرش مردم و درک اهمیت معماری دلباز سنتی و بومی، زمینه را تا حد زیادی برای اقبال گردشگران به روستاها و استفاده از خانه‌های روستایی فراهم کرده است. این عوامل در کنار لزوم ارائه خدمات مناسب گردشگری در روستاها، کاهش درآمدهای کشاورزی، افزایش آگاهی جامعه روستایی از مزایای گردشگری و...، فضا را به سمت استفاده از خانه‌های قدیمی و سنتی سوق داده است؛ به طوری که امروزه شاهد مرمت و بازپیرایی خانه‌های روستایی و استفاده از آنها به منزله اقامتگاه و واحد پذیرایی گردشگری هستیم (صلواتی و گهرویی، ۱۳۹۳). این اقامتگاه‌ها از سوی سازمان متولی گردشگری کشور با عنوان «اقامتگاه بوم‌گردی»^{۱۳۲} معرفی شده است که خوشبختانه اهالی روستا و نیز گردشگران از آنها استقبال کرده‌اند.

تمایل و نیاز انسان برای رسیدن به زندگی‌های دور از حاشیه و پیچیدگی‌های شهری منجر شده تا افرادی شیوه زندگی‌شان را به طبیعت نزدیک کنند آنها به روش‌های گوناگون از جمله بازسازی

خانه‌های پدری و اجدادی خود از شهرهای بزرگ به روستاهای کوچک بازگشته‌اند و به عبارتی مهاجرت معکوس داشته‌اند.

پیشینه تحقیق

شهریاری (۱۳۷۸)، "موانع موجود بر سر راه توانمندسازی زنان" را به سه بخش تقسیم می‌کند: موانع فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی. او بر این باور است که از طریق حمایت خانواده‌ها، در دسترس بودن پشتوانه مالی و اطلاع‌رسانی به موقع درباره برپایی کلاس‌های آموزشی که باعث تقویت خودباوری زنان می‌شوند، می‌تواند باعث افزایش توانایی‌های زنان گردد.

سرمدی، مال میر و ساریخانی (۱۳۷۳)، "بررسی اجتماعی و اقتصادی نقش زنان در روستای آهندان" نشان داد، در خانوارهای روستایی منتخب، زنان در امور تولید از مردان فعال‌ترند (در میان اقشار مختلف، ۷۶ درصد زنان در سطح پایین اقتصادی، ۷۴ درصد از قشر متوسط و ۵۶ درصد از زنان مرفه، نیروی کار خانوار در مزارع برنج و چای را تشکیل می‌دهند). قدر و نفوذ مردان در خانواده‌ها بسیار بالاست و زنان در مورد تصمیم‌گیریهای تولیدی نقش کم‌تری دارند.

همچنین، ضیائی و بروج (۱۳۹۲)، با هدف درجه‌بندی اقامتگاههای بوم‌گردی ایران به مطالعه چهار مورد، از جمله در دو روستای خوشه‌سار بوم‌گردی، بر اساس ارکان پایداری ذیل پرداخته‌اند: "ساختار بومی محصولات، خدمات و فعالیتهای گردشگری؛ ساختار محیطی بومی‌گرا؛ ساختار مناسب زیربنایی گردشگری؛ ساختار

مدیریت و مالکیت، خانوادگی و مشارکت جماعت محلی" در تحقیق آنان اقامتگاه اصلی روستای گرمه از نظر ارکان پایداری، ساختار مدیریت و مالکیت خانوادگی و نیز مشارکت جماعت محلی رتبه نخست را به دست آورده و رضایت مردم محلی در بالاترین سطح ذکر شده است.

و ثوقی و قاسمی (۱۳۹۳) با موضوع: اکوتوریسم و توانمندسازی زنان روستا، با بهره‌گیری از روش پیمایشی انجام شد. جامعه‌اماری این تحقیق، زنان روستایی شیب دراز جزیره قشم بودند که طرح حفاظتی «لاکپشت‌های دریایی پوزه عقابی» با تاکید بر توسعه اکوسیستم و صنایع دستی مشارکت داشتند. جهت گردآوری داده‌ها نیز از پرسشنامه محقق ساخته استفاده شد. نتایج تحقیق نشان داد که توسعه اکوتوریسم میزان توانمندسازی اجتماعی، اقتصادی، روانی زنان را به طور معناداری در روستای مطالعه شده افزایش داده است.

بورقانی قراهانی و همکاران (۱۳۹۲)، نیز در روستای گرمه با استفاده از پرسشنامه (از منظر صاحب نظران، مردم روستا و گردشگران داخلی و خارجی) "شاخصهای فرهنگی-اجتماعی، اقتصادی، مدیریتی و محیطی مؤثر بر توسعه گردشگری" را مورد تحلیل قرار داده‌اند. در پژوهش‌های یادشده به نقش زنان در اقامتگاه‌های بومگردی از منظر موفقیت، چالش‌ها و موانع پرداخته نشده، به همین منظور در تحقیق حاضر به آن پرداخته شده است.

قلمرو تحقیق

شهرستان کاشمر فعلی که در قدیم ترشیز^{۱۳۳} خوانده می شده است (قبلاً شهرستان کاشمر، بردسکن و خلیل آباد و کوهسرخ در کنار هم به عنوان یک شهرستان با مرکزیت کاشمر بوده است) این منطقه بر حاشیه مسیر ابریشم واقع شده، از این رو قدمتی به گستره تاریخ دارد. ترشیز به معنای شهر نیرومند است یا به معنای شهر دارای چهار بخش (دژ) است که به گفته ی حمد الله مستوفی شهر ترشیز حصاری بغایت حصین دارد و دارای چهار قلعه‌ی مستحکم است (سعادت‌مند، ۱۳۸۴). دیار ترشیز دارای دوازده اقامتگاه^{۱۳۴} و یک سفره خانه می باشد. ۲۱ نفر از اعضای اصلی (۹ نفر مدیر اقامتگاه و ۱۳ نفر زنان شاغل در اقامتگاه) به ترتیب سه اقامتگاه (سبنی، بی بی بانو، سرکمر) و یک سفره خانه (باغ نوا) در کیودان از توابع بردسکن، یک اقامتگاه از شهرستان کاشمر (رمضان بیگ)، سه اقامتگاه در کوهسرخ (باغدشت، اولنگ، بادام) مورد بررسی قرار گرفته اند.

روش تحقیق:

روش تحقیق روش کیفی است. صرف نظر از مطالعه اسنادی، برای گردآوری اطلاعات از پرسشنامه محقق ساخته، فنون و تکنیک های تحقیق «مصاحبه»، «مشاهده مشارکتی» و یادداشت برداری

^{۱۳۳} کاشمر، بُست، تُرشیز، طَرَبِیث، سلطانیه‌ی ترشیز، کاشمر

^{۱۳۴} دارای ۱۲ اقامتگاه بومگردی می باشد که طرق، کریز، فدافن و درونه به علت باز بودن ساعتی نتوانسته ایم حضور پیدا کنیم و حتی در مواردی همکاری نکردن بعضی از این اقامتگاه‌ها فقط ۸ اقامتگاه مورد بررسی قرار گرفته شده است

استفاده و برای رسیدن به اشباع پاسخ‌ها تلاش شد، به صورت هدفمند با اطلاع رسان‌های فرهنگی^{۱۳۵} و متصدیان و شاغلان در اقامتگاه به صورت انفرادی مصاحبه عمیق صورت گرفته و با تعداد ۲۱ نفر از اعضای اصلی اقامتگاه‌های ترشیز مصاحبه عمیق صورت گرفت.

یافته‌ها

بر اساس یافته‌های این پژوهش از بین زنان شاغل در اقامتگاه، بیشترین تعداد زنان (۶) نفر و ۴۶.۲ درصد بین ۵۳-۶۲ سال سن دارند و کمترین تعداد (۲ نفر) ۱۵.۴ درصد بین ۲۲-۳۲ سال سن دارند و همچنین تحصیلات پاسخگویان بیشترین تعداد (۵ نفر) ۳۸.۵ درصد ابتدایی و بی‌سواد و لیسانس هر کدام تعداد (۴ نفر) و برابر با ۳۰.۸٪ می‌باشد.

پاسخگویان در جدول شماره ۱ آمده است.

درصد	فراوانی	مشخصات زنان شاغل در اقامتگاه‌های بومگردی	
15.4	2	22-32	سن
30.8	4	33-42	
46.2	6	43-52	
7.7	1	53-62	
30.8	4	بی‌سواد	تحصیلات

^{۱۳۵} واژه در کتاب پژوهش فرهنگی در جوامع پیچیده ترجمه بیوک محمدی بکار برده شده است.

38.5	5	ابتدایی	
30.8	4	لیسانس	
7.7	1	مجرد	وضعیت تاهل
84.6	11	متاهل	
7.7	1	بدون همسر	
15.4	2	بدون فرزند	تعداد فرزندان
61.5	8	دو فرزند	
15.4	2	بیشتر از دو فرزند	
15.4	2	کارگر	شغل همسر
38.5	5	کشاورز	
7.7	1	بازنشسته	
7.7	1	مغازه دار	
15.4	2	کارمند	
7.7	1	شاغل در اقامتگاه	
15.4	2	بله	
84.6	11	خیر	دوره آموزشی
23.1	3	لباس محلی	پوشش در اقامتگاه
15.4	2	لباس فرم	
61.5	8	لباس معمولی	

فصلنامه تخصصی جامعه‌شناسی کاربردی و پژوهش‌های اجتماعی (شماره ۵ پاییز ۱۴۰۱ سال دوم)

38.5	5	کمتر از یکسال	سابقه کار در اقامتگاه
61.5	8	۲ تا ۴ سال	
23.1	3	دایمی	موقعیت کار در اقامتگاه
76.9	10	موقت	
23.1	3	بافی،فرت بافی،... پارچه بافی، قالی	ایجاد شغل در روستا
15.4	2	چرم دوزی،کیف دوزی،...	
61.5	8	هیچ کدام	
23.1	3	بله	اجرای مراسم سنتی در اقامتگاه
76.9	10	خیر	
38.5	5	بله	حضور نخبگان زن در روستا
61.5	8	خیر	
23.1	3	بله	حفظ ارزش‌ها و فرهنگ روستا
76.9	10	خیر	
92.3	12	گندم پلو،کشمک بادمجان، آنگوشت،قرمه	غذاهای اصلی برای پذیرای مهمانان
7.7	1	جوجه کباب	
38.5	5	بله	غذا و یا نوشیدنی خاص
61.5	8	خیر	

فصلنامه تخصصی جامعه‌شناسی کاربردی

(شماره ۵ پاییز ۱۴۰۱ سال دوم)

اقامتگاه‌های بومگردی دیار ترشیز کهن به دلیل عدم وجود سرمایه لازم و یکسری عوامل از جمله قرار نداشتن معیشت اکثر مدیران اقامتگاه‌ها در اقامتگاه بومگردی، دوری از محل اقامت تا اقامتگاه بومگردی (به گونه‌ای که برخی بومگردی‌ها فقط روزهای پنج‌شنبه و جمعه فعالیت دارند)، عدم گذراندن دوره‌های آموزشی، پایین بودن سطح سواد و مدارج تحصیلی، رشد قارچ گونه اقامتگاه‌ها، عدم تبلیغات صحیح و متمرکز، عدم برداشت صحیح از فعالیت‌های خلاقانه زنان من جمله در زمینه طبخ غذا (به گونه‌ای که غذاهای اکثر اقامتگاه‌ها مشترک بوده و خبری از غذاهای فصل یا غذاهای خاص روستا نیست) سن بالای گردانندگان و زنان شاغل در اقامتگاه، عدم وجود تجربه زیسته ۱۳۶ با بومگردی، نتوانسته اند با توجه به پتانسیل بالایی موجود در این صنعت پیشرفت چشمگیری داشته باشند و زمینه را برای موفقیت و بهره‌مندی زنان روستایی ایجاد نمایند.

به دلیل کوچک بودن جامعه آماری، در این پژوهش نمونه‌گیری انجام نشده و کل زنان شاغل در بومگردی و مدیریت بومگردی‌ها مورد مطالعه قرار گرفته شده است، مشتریان بومگردی‌های دیار ترشیز دو گروه‌اند، خارج از دیار ترشیز و اهالی دیار ترشیزند، به گفته خود مدیران بومگردی در جذب گردشگری خارج از دیار ترشیز موفق نبوده‌اند و از اینکه مشتریان اهالی دیار ترشیز بومگردی‌ها را جهت استفاده از خدمات آنها من جمله غذاخوری انتخاب می‌کنند، خرسندند.

(فکر و ذهن و دغدغه بهبود و بهتر نبودن را ندارند. با بومگردی از نظر ذهنی Lived experience¹³⁶ زندگی نمی‌کنند).

انجام این پژوهش به ما نشان می‌دهد که زنان روستایی در زمینه تولید صنایع دستی، محصولات کشاورزی ارگانیک، غذاهای محلی و ارائه خدمات اقامتی به گردشگران و ... توانمند می‌باشند و با توجه به اینکه بسیاری از این محصولات برای گردشگران جذابیت و تازگی دارد ولی در جامعه مورد بررسی قرار گرفته شده جز در دو مورد که در روستای کبودان سمنو و در روستای ایور فرت بافی از دیگر توانایی‌های زنان فقط در حد خدمات در اقامتگاه استفاده می‌شود که یکی از چالش‌های و دغدغه‌های اقامتگاه‌ها برای جذب گردشگران می‌تواند شناسایی و اولویت بندی کردن توانایی زنان روستا باشد که برای شکوفایی این قابلیت‌ها را باید شناسایی و رفع کرد.

در ارزیابی موانع نیز عدم وجود نمایشگاه‌های دائمی و کمبود سرمایه و پشتیبانی دولت (عوامل فرهنگی و آموزشی) مهمترین موانع زنان شاغل در بومگردی می‌باشد.

یکی دیگر از موانع و دغدغه‌های بومگردی‌ها جلوگیری از نصب تابلو توسط اداره راه و شهرسازی در مسیر اصلی جاده می‌باشد که مانع معرفی اقامتگاه و جذب گردشگران می‌شود.

منابع:

جیمز پ. اسپردلی، دیوید و مک‌کوردی، مترجم: بیوک محمدی (۱۳۸۶)، پژوهش فرهنگی (مردم نگاری در جوامع پیچیده)، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

ذوعلم، علی (۱۳۸۴)، تاملی در مفهوم «چالش»، ماهنامه اندیشه و تاریخ سیاسی ایران معاصر، سال چهارم/شماره ۳۶

سالنامه آماری کشور، سال‌های ۱۳۸۵ تا ۱۳۹۵

سرمدی، ف.، مالمیر، پ. و ساریخانی، ن. (۱۳۷۳)، زنان روستایی و اشتغال‌زایی آنان. تهران: مؤسسه پژوهش برنامه‌ریزی و اقتصاد کشاورزی

سعادت‌مند، ایرج (۱۳۸۴)، نگاهی به تاریخ و جغرافیای شهرستان کاشمر، مؤسسه هنری، فرهنگی و انتشاراتی ضریح آفتاب

شهریاری، پ. (۱۳۷۸)، بررسی نگرش مردان به اشتغال زنان مورد مطالعه شهر شیراز. (پایان نامه کارشناسی ارشد منتشر نشده)، دانشگاه شیراز

صلواتی، مرتضی و گهروبی، شبنم (۱۳۹۳)، بررسی نقش فرهنگ و طبیعت در شکل‌گیری معماری اکولوژیک مسکن روستای ابیانه، چهارمین کنفرانس بین‌المللی توسعه پایدار و عمران شهری، مؤسسه آموزش عالی دانش پژوهان، چاپ اول، اصفهان، ۶۶-۴۹.

ضیایی، محمود و اشکان بروج (۱۳۹۱)، استانداردسازی اقامتگاه‌های بومگردی ایران، ارائه شده در نخستین کنفرانس بین‌المللی استانداردسازی در صنعت گردشگری و صنایع وابسته

کریم نادری مه‌ری هاجر وحدت مودب (۱۳۹۳)، توانمندسازی زنان روستایی برای مشاغل خانگی، سومین همایش ملی توسعه پایدار روستایی

Abstract:

In the past, rural women were engaged in agriculture and related activities, but today, due to the advancement of industry and technology, non-agricultural jobs have been developed. Considering that the purpose of creating ecotourism residences in villages is to improve the living conditions of village residents and to use the abilities of village women in providing services, an attempt has been made to investigate the success of women in the field of rural tourism as a suitable option for the employment of rural women in residences. This research is a field research that was tried to collect data and reach the saturation of answers, a researcher-made questionnaire and techniques such as participatory observation and in-depth interview were used, and the researchers went to the village of Kabudan, Farouteqah several times; Namaq, Rivosh and Qozhed have traveled to get to know these villages and interact with their women, to provide the basis for increasing the level of accuracy in answering the interview questions and attracting their participation.

Keywords: ecotourism, challenge, rural women

فصلنامه تخصصی جامعه‌شناسی کاربردی و پژوهش‌های اجتماعی (شماره ۵ پاییز ۱۴۰۱) ۶۸